

týkající se této problematiky. Na základě nových poznatků jsme přistoupili k opětovným pokusům o získání dotací, neboť hlavní toky peněz z EU je nutno vyčerpat pro naši republiku právě do roku 2013. Z původního projektu kanalizace obce Vstíš byla po dohodě s městem Dobřany vyřazena ČOV a místo ní naplánován přivaděč do Dobřan. Zřízení ČOV či výstavba přivaděče je cenově téměř totožná.

V listopadu 2007 jsme podali žádost na Státní zemědělský intervenční fond v Českých Budějovicích (dále SZIF). K našemu velkému zklamání jsme neprošli administrativní kontrolou. Přesto, že podmínky uveřejněné ke dni odevzdání žádosti jsme splňovali, v polovině prosince došlo ze strany ministerstva zemědělství k úpravám podmínek. Nepomohlo nám ani odvolání k ministroví s odkazem na původní podmínky. Abychom přešli všem možným nástrahám předpisů EU, požádali jsme pro následující rok 2008 o spolupráci informační centrum ENVIC, zabývající se mimo jiné i přípravou žádostí o dotace EU. Ve spolupráci s ním jsme v říjnu 2008 podali další žádost o poskytnutí dotace. Tentokrát jsme všemi kontrolami prošli a nyní čekáme na konečné rozhodnutí, které mělo původně na obec přijít nejpozději do 23.2.2009. Na základě nových problémů EU s odpočtem DPH posunul SZIF vydání rozhodnutí na pozdější dobu. Pokud máte zájem o bližší informace týkající se tohoto programu, můžete navštívit internetové stránky SZIF, osa III, opatření 2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic.

O čem budeme rozhodovat v případě přiznání dotace? Cena uvedená v projektu je cca 40mil. korun. EU přispívá 90%, zbylých 10% musí uhradit obec. Ovšem příspěvek EU se týká jen uznatelných nákladů (viz stránky SZIF). Částka, kterou bude muset vynaložit obec, bude tak ve skutečnosti mnohem vyšší. V případě realizace budeme muset akci nejprve zainvestovat z vlastních zdrojů a teprve následně požádat o proplacení nákladů. Nově se na internetových stránkách objevila informace, že DPH nebude uznatelným nákladem. Nároky na financování ze strany obce by se tak opět zvýšily. Další podmínkou je již dříve panem starostou zmiňovaný počet připojených obyvatel. Při současném stavu 400 trvale přihlášených obyvatel obce, musíme splnit podmínku nejméně 315 osob připojených na kanalizaci. V případě nesplnění tohoto počtu osob hrozí sankce za nesplnění podmínek. Může nastat situace, že budeme vracet celou dotaci! Chápeme, že neustálé zjišťování, zda je o kanalizaci zájem může být otravné, ale pro naše rozhodování potřebujeme konkrétní podklady. Zastupitelstvo zvažuje případnou možnost pomoci občanům s náklady na vybudování přípojek. O našem úspěchu či neúspěchu se získáním dotace EU Vás budeme informovat v dalším zpravodaji.

Ještě jedna prosba na závěr. Pokuste se přesvědčit vaše známé, kteří žijí trvale v naší obci a nemají zde trvalý pobyt, aby přehodnotili svůj postoj. Jako obec máme daleko větší možnosti v programech EU, pokud dosáhneme počtu 500 obyvatel. Jeden příklad – v programu ROP bychom měli, při počtu 500 obyvatel, šanci získat peníze na kompletní rekonstrukci KD.

Petra Hadačová

Na dospěláckém maškarním bále bylo také veselo.

Okénko do historie obce:

V naší obci bylo vybudováno i několik technických zařízení, která v průběhu času přestala být využívána a dnes již neexistují a nebo jsou zcela v troskách a řada občanů o nich ani neví.

Celá říční niva Radbuzy je tvořena nánosy štěrků a písků. Velmi časté záplavy, kdy z řeky byl opakovaně vyplavován písek a bahno, čistily říční koryto, ale také způsobovaly vznik různých náplavových útvarů. Břehy řeky jsou až o metr vyšší, než ostatní plocha nivy.

Samotná niva není, ani zdaleka, rovná plocha. Voda ze zatopených luk se jen pozvolna vrací zpět do koryta. Po loukách jsou mělké, ale rozlehlé louže, z nichž se musí voda vsáknout do spodních vrstev. Staří sedláci pravidelně udržovali odtokové strouhy, kterými se voda před Dobřanami vracela zpátky do řeky. Současné strouhy, 50 let neupravené, odvodňovací funkci neplní. Záplavy bývaly zcela pravidelné. Na konci zimy po tání sněhu, v červnu při monzunech, ale také při prudkých nárazových deštích v horním toku řeky. Po úpravách na korytě řeky u Horšovského Týna kolem roku 1965 záplav ubylo. Možná i vlivem změn v rozložení srážek. Záplav je podstatně méně a koryto řeky se postupně zanáší. Možná se dočkáme toho, co se dělo v dávných dobách, kdy si řeka prorážela stále nová koryta, často měnila tok. I tyto změny jsou na loukách patrné. Pro časté záplavy nebyla přes louky vybudována žádná pořádná cesta, i když by byla velmi žádoucí.

Vstišské louky na leteckém snímku

Povrchová humosní vrstva luk je poměrně tenká a navíc nerovnoměrně uložená. Za dlouhodobého sucha se tato vrstva vysušuje, praská a vytváří se několika centimetrové pukliny až ke štěrkovému podkladu. Klesne-li hladina vody ve štěrcích, nedochází ke vztlínání vody a tráva usychá. Kvůli tomu naši předkové vybudovali za vsí na potoce asi 1 a 1/2 metru vysokou hráz. Zadržovaná voda vytvořila poměrně velký náveský rybníček. Voda z rybníčka sloužila k napájení dobytka i jako nádrž pro případ požáru. A těch bylo, v dobách dřevěných domů a slaměných střech, více než dost! V hrázi rybníčka byly dva výtoky. Spodním byla voda odváděna do koryta řeky, horním přepadem do odvodňovací strouhy, která procházela loukami směrem k jezírku a dále k Dobřanům. Za sucha se tekoucí voda postupně vsákla do podloží a významně ovlivňovala hladinu vody ve štěrkovém podkladu. Potřebná voda byla získávána odpouštěním vody z rybníka. Bylo to nenáročné, ale poměrně účinné. A tráva dostávala spodní vodu! Tohle "fungovalo" více než 200 let! Je pravda, že od strouhy vzdálenější louky, dostatek vody neměly.

Povrchová humosní vrstva luk je poměrně tenká a navíc nerovnoměrně uložená. Za dlouhodobého sucha se tato vrstva vysušuje, praská a vytváří se několika centimetrové pukliny až ke štěrkovému podkladu. Klesne-li hladina vody ve štěrcích, nedochází ke vztlínání vody a tráva usychá. Kvůli tomu naši předkové vybudovali za vsí na potoce asi 1 a 1/2 metru vysokou hráz. Zadržovaná voda vytvořila poměrně velký náveský rybníček. Voda z rybníčka sloužila k napájení dobytka i jako nádrž pro případ požáru. A těch bylo, v dobách dřevěných domů a slaměných střech, více než dost! V hrázi rybníčka byly dva výtoky. Spodním byla voda odváděna do koryta řeky, horním přepadem do odvodňovací strouhy, která procházela loukami směrem k jezírku a dále k Dobřanům. Za sucha se tekoucí voda postupně vsákla do podloží a významně ovlivňovala hladinu vody ve štěrkovém podkladu. Potřebná voda byla získávána odpouštěním vody z rybníka. Bylo to nenáročné, ale poměrně účinné. A tráva dostávala spodní vodu! Tohle "fungovalo" více než 200 let! Je pravda, že od strouhy vzdálenější louky, dostatek vody neměly.

V roce 1904 měla obec velmi dobré příjmy z činnosti místní i mantavské šachty. Postavila novou školu, novou kapličku a radní rozhodli, že založí Vodní družstvo za účelem stavby zavodňovacího zařízení. Stavba byla povolena a navíc poskytnuta státní subvence 68 000 korun rakouských. Proti stavbě se, k nevíli většiny, postavili tři sedláci. Nejdříve se odvolali na místodržitelství do Prahy, poté i na ministerstvo do Vídně. Kvůli odvolání se muselo čekat. Nakonec bylo odvolání po dlouhých tahanicích zamítnuto. S výstavbou se začalo až v roce 1912. Náklady vzrostly na 77 600 korun rakouských. Jako důvody pro odvolání sedláci udávali: zničení značného kusu luk (nové strouhy v délce více než 2 km), nedostatek závlahové vody v době sucha, ničení návsi pokládáním 700 m přírodního potrubí (z Volšinek až k řece), likvidaci náveského rybníčka a zavlažování podkalováním trávy a tím znehodnocování krmiva. Jeden prý prohlásil: "Kdybyste raději udělali cestu přes Losinu do Stoda!" zapsal rozhořčený zapisovatel. Leč, dílo bylo vybudováno, spuštěno a soudní spoluobčané museli přiznat, že efekt byl nižší, než způsob starý. Pro kvalitnější výsledek by bylo třeba více vody.

Zavodňování se podle potřeb používalo, ale bez valného nadšení. Po roce 1945 přišli do obce noví zemědělci. Společné užívání již částečně poničeného zařízení se nedařilo a od starousedlíků museli poslouchat: "Jó Němci, to byli jiní hospodáři!"

V roce 1957 musely být, pro špatný stav potrubí, vyměněny roury od obce až k řece. Zároveň bylo opraveno stavědlo ve Volšinkách a výpustě vody v lukách. Protože byly roky vlhké, tak se nezavlažovalo. A když by se dalo zařízení použít, bylo zřejmé, že vody je málo. V roce 1966 se bez velkých úvah a rozborů potřebnosti vybudoval nad stávajícím rybníkem nový rybník. Kvůli stavbě se poničil kus krásné přírody. Úprava okolí rybníka nebyla nikdy řádně dokončena. Nesmyslně byla zvednuta hladina starého rybníka. Důsledkem je podmáčení původních břehů s osázenými stromy a močály za rybníkem. Zdůvodnění tohoto řádění? Zavlažování luk! Vlivný "někdo" si dělal co chtěl. Závlahové zařízení se nepoužívalo, neudržovalo. Smutné trosky lze spatřit, pokud se odhodláte vejít do divočiny Volšinek, nebo podniknete procházku k lávce přes řeku. Jediné k obdivu je způsob opracování kovových výrobků z doby před 1. světovou válkou. Škoda, že si rebelující sedláci před 100 lety neprosadili svůj zdravý názor.

- reol -

PS - po procházce kolem potoka ve Volšinkách jsem začal pochybovat o tom, že by se kolem potoka nad rybníkem uchovala příroda tak, jak si ji pamatujeme ze svého mládí. Možná je dobře, že údolíčko zalila voda!

Několik březnových pranostik:

*Březnové slunce, má krátké ruce.
Dlouho-li březzen sněhu hovívá, na obilí úrodný
rok bývá.
Jestli březzen kožich stáhl, duben rád by po něm
sáhl.
V březnu když se práší, stromy brzo raší.
V zelené-li roucho březzen se obleče, neúrodu
za sebou přivleče.
Zima, kterou březzen nese, dlouho s námi ještě
třese.
V březnu prach – jistý hrách.
Radlice, jež v březnu oře, v dubnu odpočívá
v dvoře.
Suchý březzen, mokrý máj – bude humno jako
ráj.*

Další masopustní fotografie:

